

MINYA KÁROLY

NYELVSTRATÉGIA ÉS NYELVMŰVELÉS

A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport (MNYKCS) 2000. május 24-én alakult meg az ELTE Bölcsészettudományi Karának Mai Magyar Nyelvi Tanszékén. Alapító tagjai: Balázs Géza (ELTE BTK), Bódi Zoltán (ELTE TFK), Dede Éva (ELTE, Vörösmarty Gimnázium, Érd), Minya Károly (Nyíregyházi Főiskola, jelenleg Nyíregyházi Egyetem) és Zimányi Árpád (Eszterházy Károly Főiskola, jelenleg Eszterházy Károly Egyetem). Később a kutatócsoport munkájához kapcsolódott Horváth Péter (OFFI), majd rövid ideig tagja volt Domonkosi Ágnes (EKF/EKE) és Rihmer Zoltán (PPKE). Azóta a tagság összetétele változott, azonban ez természetes. A csoport a magyar nyelvújítás példamutató hagyományait kívánja a modern nyelvtudomány, nyelvpolitika lehetőségeivel bővíteni. Egyúttal arra törekszik, hogy minden anyanyelvi szervezettel kapcsolatba kerüljön, és összefogja a különböző kezdeményezéseket. A kutatócsoport intézményi háttérét az Inter Kultúra-, Nyelv- és Médiakutató Központ Közhasznú Társaság biztosítja. Ugyanakkor szorosan együttműködik a Magyar Szemiotikai Társasággal (MSZT), az Anyanyelvápolók Szövetségével (ASZ), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságával (MNYKNT), valamint a Magyar Nyelv Múzeumával. Működésének anyagi háttérét különböző pályázati források biztosítják.

A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport elméleti alapját Balázs Géza nyelvstratégiai triló-

**A Magyar
Nyelvstratégiai
Kutatócsoport
egyetemközi kutatási
és társadalmi
nyelvikultúra-terjesztő
szervezetként működik.
Határon innen és túl
nyelvi ismeretterjesztő
feladatokat lát el.**

giája adja: *Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón* (A–Z Kiadó, Budapest, 1998), *Lehetséges nyelvi szabványok* (A–Z Kiadó, Budapest, 2000), *Magyar nyelvstratégia* (Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 2001). Mindezek alapján a lehetséges magyar nyelvstratégia, azaz cselekvési program alapja antropológiai (etnolingvisztikai) szemléletű, melynek meghatározói: a nyelv alkata, a társadalom nyelvszemlélete és a nyelvművelés hagyományai. A nyelvi konvergencia és divergencia tényezőinek figyelembevételével a nyelvstratégia feladatai többek között a vonzaskörébe tartozó nyelvtudományi alap kutatások, tudományos felmérések elvégzése: szókincsfelmérés, a nyelvi rétegződés vizsgálata, beszélt nyelvi felmérések, kommunikációkutatás, a médiavilág, tömegkultúra és informatikai forradalom bemutatása, a globalizáció és a reklám vizsgálata stb. A cél: törekvés a jobb, sikeresebb kommunikációra, a megértésre. A modern nyelvstratégián alapuló nyelvművelés egyik fő iránya a nyelvi ismeretterjesztés a tömegkommunikációs eszközök és számítógépes hálózatok segítségével. A nyelvstratégia a közvélemény-formáló eszközökben elsősorban toleránsan, demokratikusan, érdeklődést felkeltően jelenik meg. Az új nyelvstratégia és az ezen alapuló modern nyelvművelés előítéletektől és diszkriminációtól mentesen kívánja kezelni a mai nyelvművelés egyik legérzékenyebb és legtöbbit támadott területét, az idegen szavak kérdéskörét is. Igyekszik megszívlelni a nyelvművelést ért kritikákat és megújítani a nyelvművelést.

A kutatócsoport legjelentősebb konferenciái a következők voltak: *Mit tehetünk a magyar nyelv korszerűsítéséért?* (2000); *Felelősség anyanyelvünkért* (2001); *A nyelvi hiány. Hiányok a mai magyar nyelvben és nyelvkultúrában* (2001). A Magyar Szemiotikai Társasággal és az ELTE-vel közösen *Az internetkorszak kommunikációja* címmel 2002. február 18-a és május 13-a között rendezett előadás-sorozatot. Az előadások anyaga 2005-ben megjelent a Gondolat Kiadónál. A következő konferencia a *Szöveg/félre/értés. A szövegértés helyzete mint nyelvstratégiai kérdés* című volt (2003). A *Hogyan változik a nyelv?* elnevezésű konferenciának 2006-ban az érdi *Vörösmarty Gimnázium* adott otthont a magyar nyelv hete keretében.

2010 novemberében az ELTE BTK-n *Kultúra és nyelv, kulturális nyelvészet (Új nézőpontok a magyar nyelv leírásában 3.)* címmel a Mai Magyar Nyelvi Tanszék és a Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport konferenciájára került sor. Csaknem 80 előadás hangzott el, olykor párhuzamosan három szekcióban. Az érdeklődés cáfolni látszik azt a megállapítást, hogy a magyar nyelvtudomány elsősorban „belső”, strukturális kérdésekkel foglalkozó tudománnyá vált, úgy látszik, nagy az igény a „teljes”, „külső” nyelvtudományra, amely egyaránt foglalkozik folklórral, irodalommal, művelődéstörténettel, történelemmel, filozófiával, vallással, szemiotikával stb. Az MNYKCS ennek a széles és színes nyelvtudománynak vált népszerűsítőjévé, amelynek egyébként van hagyománya a magyar nyelvtudományban. A konferencia anyaga kötetben is megjelent. A konferenciasorozat további részei: *A tudományok, szakmák nyelvének grammatikai, pragmatikai leírása. (Új nézőpontok a magyar nyelv leírásában 4.)* (2012); *Generációk nyelve (Új nézőpontok a magyar nyelv leírásában 5.)* (2014); *A grammatikaírás és -tanítás aktuális kérdései (Új nézőpontok a magyar nyelv leírásában 6.)* (2016).

2011-ben a kutatócsoport a Magyar Szemiotikai Társasággal, valamint az ELTE és a Kodolányi János Főiskola közreműködésével újabb, interdiszciplináris előadás-sorozatot indított az informatikai technológiák társadalmi és nyelvi hatásairól *A Gutenberg-galaxistól a Google-galaxisig* címmel. Néhány kulcsszó a té-

mákat illetően: digilektus, netorika, avatárkultúra, posztliteraritás, net-nyelvészet, internetpedagógia.

2012 januárjában a magyar nyelv törvényszerűségeinek feltárására szerveződött a *Czuczor–Fogarasi-emlékkonferencia*, amelynek témája a következő volt: „*Ha szabad a magyart a magyarból magyarázni...*”. 2014-ben ismét Czuczor–Fogarasi-konferenciára került sor: *Czuczor–Fogarasi az idő mérlegén* címmel. Ugyanezen év novemberében *Irodalom – nyelv – identitás* címmel rendezett konferenciát a csoport. Az *Irodalom – nyelv – identitás* konferenciára 2014. novemberében, a *Felelet a Mondolatra* konferenciára (*Esszékonferencia a vitairat 200. évfordulóján*) 2015. szeptemberében, s ugyanekkor *A péceli kiskastélyos világ* konferenciára került sor, amelynek anyaga ugyanezen címmel kötetben is megjelent.

2016 májusában *Közép-európai nyelvstratégiai fórum* címmel rendezett találkozót, illetve konferenciát a kutatócsoport, melynek célja az volt, hogy a magyar, észt, lengyel és finn nyelvstratégia kapcsán eszmét cseréljenek az e téren már látható eredményeket elért országok nyelvész képviselői. A konferencia előadásai az *Anyanyelv és nemzeti jövő* (Pomozsi 2017) kötetben is megjelentek.

A kutatócsoport további legfontosabb kötetei: *A magyar nyelvi kultúra jelene és jövője*. MTA Társadalomkutató Központ, 2004 (Balázs 2004), 45 szerző tanulmánya olvasható benne. Ötévente *Jelentés a magyar nyelvről* címmel kötet jelenik meg. Az első 2005-ben látott napvilágot tanulmányokkal és különböző, a magyar nyelv jelen állapotát bemutató írásokkal. A 2010-es *Jelentésben* napjaink nyelvének hangtani, nyelvtani, szókészletani, nyelvhasználati változásairól, a diák-, az internet- és a fordításnyelv alakulásáról olvashatók írások, valamint megtalálható benne a legfrissebb magyar nyelvstratégiai vázlat és csaknem 1000 legújabb magyar szó dokumentálása, magyarázata a rendszerváltástól napjainkig. A harmadik *Jelentés*, a 2015-ben megjelent kötet 22 tanulmányával hasonló tematikájú, ugyanakkor ajánlásokat is tartalmaz a döntéshozók számára.

2007-ben a kutatócsoport addigi legnagyobb eredményének tekinthető, hogy hétéves munka után megjelent Balázs Géza és Zimányi Árpád szerkesztésében a *Magyar nyelvhasználati szótár*, további szerzők: Bódi Zoltán, Dede Éva, Minya Károly, a mutatót készítette Veszelszki Ágnes. A 323 oldalas könyvet a celldömölki Paus–Westermann Kiadó jelentette meg. A szótárban mintegy 6500 nyelvi, helyesírási jelenség, szó, szólás magyarázata található meg (részletes mutatóval). A *Magyar nyelvhasználati szótár (MNySz.)* egy új szótártípust jelent Magyarországon. Ötvözi a nyelvhelyességi, a helyesírási, az idegen szavak, az értelmező, a magyarázó, a kiejtési, a szinonima, a szaknyelvi, a stilisztikai, sőt egy kicsit a frazeológiai szótárak erényeit is.

Izgalmas betekintést nyújt az európai országok többségének és néhány kontinensünkön kívüli országnak a nyelvművelő hagyományaiba a 2008-ban megjelent egyedülálló tanulmánygyűjtemény, a 39 nyelvet bemutató *Európai nyelvművelés* című kötet (Balázs–Dede 2008), amely az Inter Kht. és a Prae.hu Kiadó égisze alatt jelent meg. Ennek a párkötete az *Európai helyesírások* (Balázs–Dede 2009) címmel látott napvilágot, amely az előzőhöz hasonlóan közel teljes körképet ad, ezúttal helyesírásit, kiegészítve néhány Európán kívüli nyelv helyesírásával, valamint az internet, a zene és a hatalom helyesírásával. 2011-ben jelent meg 59 szerző együttműködésében a *Nyelvészetéről mindenkinek. 77 magyar nyelvészeti összefoglaló* című kötet. A nyelvtudomány szinte minden ágát bemutatja, és néhány új nyelvészeti terület első magyar összefoglalója ebben a könyv-

ben olvasható, például: az antro-; bio-; digitális; e-; etno-; folklór-; funkcionális; gender-; generatív; geo-; igazságügyi; interkulturális; kognitív; kontrasztív; korpusz-; kulturális; marketing-; öko-; pszicho-; strukturális; szocio- és teolingvisztikáé. 2014-ben jelent meg Balázs Géza és Minya Károly *Kettesnyelvünk* című könyve, amely a *Magyar Nemzetben* megjelent nyelvművelő-ismeretterjesztő írásokból ad közre százat.

2015-ben az Inter Nonprofit Kft. könyvsorozatot indított el IKU-TÁR és IKU-Kiskönyvtár címmel. Az eddig megjelent kötetek közül néhány: Rácz János: *Virágneves könyv* (2017); Balázs Géza: *Új szavak, kifejezések. A rendszerváltás küsszótára. (1990–2015)* (2016); Balázs Géza (szerk.): *Fél évszázad a magyar nyelv szolgálatában. A magyar nyelv hete 1967–2016.* (2016).

A határon túli kapcsolatait a következő eseményeken való részvételek fémjelzik. 2005. július 5-én hívta meg első alkalommal a kutatócsoportot a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete az újvidéki Apáczai Nyári Akadémiára, és azóta is folyamatosan tartanak előadást a tagok. A kassai Kazinczy-napok rendezvénysorozatán 2010 óta vesznek részt, és az 1970 óta folyamatosan megrendezett adatai Szarvas Gábor nyelvművelő napokon ugyancsak képviselteti magát a szervezet. Több rendezvény házigazdája volt a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem.

2007 szeptemberében több nyelvessel együtt Balázs Gézát is felkérte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság, hogy vegyen részt a széphalmi A Magyar Nyelv Múzeuma kuratóriumának munkájában. Ettől kezdve erősödött meg a kutatócsoport, a Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda (Manyszi) és a széphalmi „nyelvmúzeum” kapcsolata. A múzeum 2008. április 23-án nyitotta meg kapuit. Ennek jegyében többek között 2010. szeptember 29-én megnyílt az az állandó kiállítás, melynek a címe: *Titkok titka... A magyar nyelv múltja, jelene és jövője*, és a forgatókönyvét Balázs Géza készítette.

2011 júniusában az anyanyelvi szervezetek összefogásával Széphalomban megszerveződött az első anyanyelvi juniális. A juniális ötlete abból a gondolatból fakadt, hogy külön-külön értékes, de kevésbé hatékony munkát végeznek az egyes szervezetek, érdemes lenne megmutatni, hogy együtt mire képesek. 2011-ben a juniális kibővült az MNYKNT esszékonferenciájával. Ezek a következők voltak: 2011: *Jeles nyelvművelők (Kazinczytól Lőrinczéig)*; 2012: *Étel és nyelv – az országos vadéltfőző versenyhez kapcsolódva*; 2013: *WS100 – Élménykonferencia Weöres Sándor 100. születésnapján*; 2014: *Irodalmi nyelvünk szülőföldjén*; 2015: *Anyanyelv és nemzet. Lőrincze Lajos-esszékonferencia*; 2016: *A „Legnagyobb magyarok” esszékonferencia*; 2017: *Arany János-esszékonferencia*; és az idei címe: *1868. A konferenciák anyagát a Nyelvünk és Kultúránk című folyóirat folyamatosan megjelenteti. 2014-ben tovább bővült a program, a háromnapos juniálishoz kapcsolódott az első nyelvésztábor, amelyre ugyancsak Sátoraljaújhelyen, illetve Széphalomban került sor. A szervezők mindkét rendezvényt a nyelvi kérdések iránt érdeklődőknek, tanároknak, diákoknak, hirdették meg. Az idén már az ötödik alkalommal szervezik meg a nyelvésztábort és nyolcadik alkalommal a juniálisat.*

2014-ben a kormány ugyan létrehozta a Magyar Nyelvstratégiai Intézetet (Manysi), a kutatócsoport ettől függetlenül az eredeti programja szerint folytatja tevékenységét – társadalmi kezdeményezésként, nonprofit, társadalmi célokkal.

A 2006. év jelentős fordulatot hozott a Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport életében. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma „Édes anyanyelvünk” pályázatán egy nyelvi iroda létrehozására elnyert összeggel 2006. január 3-án megalakult a Manyszi. Honlapja a www.e-nyelv.hu. Az iroda nyelvi tudományos ismeretterjesztő munkáját és szakmai háttérét a kutatócsoport biztosítja, így a két szervezet szorosan egymásra épül és összekapcsolódik, tagjai is nagyrészt ugyanazok.

Az iroda létrehozásának ötletét a brit Plain English Campaign (PEC – Közérthetően Angolul Mozgalom) adta. Ez az egyesület már 1979 óta harcol a hivatalos, nyilvánosságnak szánt dokumentumok világos megfogalmazásáért és közérthetőségéért. A Manyszi Magyarországon próbálja ugyanezt elérni, mely tulajdonképpen kettős cél: egyfelől demokratikus igény, hogy az emberek megérthessék a hozzájuk intézett, rájuk vonatkozó dokumentumokat; másfelől gazdasági kérdés az intézmények, cégek részéről, hogy a célközönséghez valóban eljut-e az üzenet.

A Manyszi tagjainak száma jelenleg 59, zömükben nyelvészek, irodalmárok, tanárok, de vannak közöttük Prima Primissima-díjas nyelvészek és újságíró (Grétsy László, Pusztay János, valamint Kiss Róbert Richard), kommunikációs szakember, költő, pszichológus, szakfordító, szerkesztő, teológus, magyar szakos egyetemi hallgatók.

Az irodavezetők: 2006. jan. 1-től jún. 30-ig Máté Bálint, 2006. okt. 1-től 2010 júniusáig Nagy Levente, az első Junior Prima-díjas nyelvész, tőle Pölcz Ádám vette át. 2018 márciusától az új vezető Blankó Miklós egyetemi hallgató.

2009 szeptemberében megjelent a kutatócsoport és a Manyszi közös elektronikus folyóirata, az *E-nyelv Magazin* (www.e-nyelvmagazin.hu). A névadás nem véletlen: a tanulmányok, cikkek és más írások stílusa inkább egy tudományos magazinéhoz hasonlít. Az évi négy tematikus számában lehet olvasni többek között a netnemzedékről, a multikulturalitásról, a zooszemiotikáról és a médianormáról, hogy csak a legutóbbiakat említsük. Az *E-nyelv Magazin* rovatai a következők: Balázs Géza: *Tetten ért szavak*, Blankó Miklós és Mayer Péter: *Szó szót követ*, Fráter Zoltán: *Kávéházi szeglet*, Hajnal Tamás: *Korrektorglosszák*, Ilosvay Selymes Pál: *Csípős szavak*, Kövesdy Zsuzsa: *Nyelv(es) irodalom*, Magyarai Sára: *Takázás*, Minya Károly: *Színház és nyelv*, Pomozi Péter: *Szólásmentés*, Pusztay János: *Levelek a Borostyánkőútról*. Két lezárt sorozat: *Nyelvemre harapva* (Hartay Csaba 75 szatirikus nyelvi írása) és Horváth Péter Iván: *(Ny)elvi kérdések (100 ismeretterjesztő írás)*.

Nagyon sikeres a 2009-től működő *Szómagyarító* című közösségi szómagyarító portál (www.szomagyarito.hu), ezen a szórakoztató, játékos fórumon bárki beírhatja az adott idegen szóra javasolt magyarítását, írhat hozzá magyarázatot és példamondatot; pontozhatja és véleményezheti a mások által beküldött szavakat. Jelenleg 5001 szó 12 100 magyarítása olvasható. Ha megkérdezzük egy átlag nyelvhasználót, hogy mit tart napjainkban a legnagyobb nyelvemvelő feladatnak, akkor nagy valószínűséggel, százból kilencven azt fogja válaszolni, hogy az idegen szavak elleni küzdelmet. Ez részben sztereotip válasz, részben valóságos alapul, mert elképzelhető, hogy került már a válaszadó olyan kellemetlen helyzetbe, hogy egy idegen szót nem értett, sőt szégyenkezett emiatt, azonban visszakérdezni nem mert. A kommunikáció zátonyra fut ilyenkor. A honlap korántsem

biztos, hogy teljességgel és egy csapásra megoldja ezt a gondot, legföljebb enyhíthet rajta. Mert a javasolt magyarítás elterjedésére semmiféle garancia nincs. Ha valaki nagyon komolyan venné a honlapot, kérjük, ne tegye. Tekintható játéknak is. Megmosolyoghatunk egy-egy érdekes, netán setesuta magyarítást, csak egyet ne tegyünk: ne gúnyoljuk ki a próbálkozót, a szó kitalálóját. Hiszen ha mégis valamelyik elterjedne, nem fog a szó szülőanyja/atyja viszonzást várni érte. A közösségi szómagyarító honlap legfontosabb tanulsága, hogy sokakban elevenen él a magyar nyelv folyamatos figyelésének, megújításának, a szómagyarításnak a vágya. Felszabadítja a szóalkotó kedvet az alól a félelem alól, amelyet mindenki érezhet, ha új magyar szót van kedve alkotni. A legtöbb magyarítás a *pendrive*, *pendrájv* szóra érkezett: 149. Íme, néhány: *tollmeghajtó*, *adattoll*, *adatbot*, *adatkulcs*, *cerka*, *zsebmeghajtó*, *eszementokja*, *tolltár*, *memóriakulcs*, *adatok*, *pendi*, *pöndi*, *pédé*, *penderítő*, *agyticalicska*, *elektroszatyor*, *dugacs palágy*, *szipacs*, *memóriakulcs*, *memóriapálcika*, *hasábmemória*, *memóka*, *adatok*, *adatrudi*, *adatek*, *tárkulcs*, *zsebtár*, *digitok*, *pálcátár*, *ceruzatár*, *e-ceruza*, *cerka*. *USB*, *ultrasebes bemenet*, *USB-kulcs*.

Az iroda 2010-től minden évben megszavaztatja az év szavait. A kategóriák folyamatosan bővültek az év anti-, ifjúsági és költői szavával. Az elsőben (lehetőleg az adott évben keletkezett) találó, ötletes, szemléletes, gyorsan ismertté váló szavakat jelölünk, a második kategóriában az év legsemmitmondóbb, legidegesítőbb új szavát, a harmadikban a legfrissebb diáknyelvi szót, a negyedikben a legszebb költői kifejezést. A honlapon bárki megírhatja ötleteit a versenybe, és bárki szavazhat a már benevezett kifejezésekre.

2018-ban a következők voltak: *bubi*, *bubizik*. A *bubizik*, *bubizás* a Mol-bubi közbringarendszer nevének második eleméből, a *bubi*ből született ige. Az év antiszava: *plázaterepjáró*, a fogyasztói társadalom felületességének a fuvarozója, egy életérzést visz a hátán, de csupán a mélygarázsig. Az év ifjúsági szava: *egoszörf*. Ez az énkéréses sajátos módja, nem filozófiai értelemben történik, hanem a digitális térben. Beütjük a nevünket az internetes keresőbe, és máris olvashatjuk, milyen felületen vagyunk jelen, kik és mit írnak rólunk. Az év költői szava: *hímes templom*. A színpompás, kazettás mennyezetű templomokat a régi iratokban cifra, tarka, megtarkázott, festett, hímes attribútumokkal illették.

A fentiekkel a Manyszi szolgáltató, tudományos és ismeretterjesztő céljai új körrel bővültek: a magyar nyelv népszerűsítésével, a nyelvi tudatosság élményközpontú kialakításával és elterjesztésével. A remények szerint ezek a törekvések újra felélénkítik a nyelvek iránti vonzalmat, és egészen új értelmezését adják a nyelv-művelésnek. Ehhez társul még, hogy közvetlenül és közvetve szervezője a magyar nyelv hetének, a Manyszi tagjai rendszeres előadói e rendezvénysorozatnak.

A Manyszit egyre több intézmény, cég, kiadó kéri fel anyanyelvi lektorálásra, korrektúrázásra. A korrektúra és a nyelvi kutatás mellett a harmadik irány is létezik az iroda munkájában. Valós piaci igény mutatkozik az igazságügyi nyelvész szakértői vélemények iránt is, két Manyszi-tag jogosult efféle munka végzésére. Az igazságügyi nyelvészeti szövegnyelvészeti és tartalomelemző módszerekkel segíti a bíróságokat névtelen levelek szerzőinek megállapításában; búcsúlevelek, végrendeletek eredetiségének ellenőrzésében és peres dokumentumok értelmezési kérdéseiben.

A legfontosabb tevékenysége az irodának a már említett nyelvi tanácsadás. A korpuszalapú gyakorlati háttér, az élő, mindennapi kapcsolat a nyelvhasználókkal a legfontosabb feladatának az ellátásával teremődik meg: a folyamatos (online) nyel-

vi tanácsadással. A nyelvi gyorsszolgálat ingyenes, és a feltett nyelvi, nyelvhelyességi, helyesírási kérdésekre tizenkét órán belül választ kap a nyelvhasználó. A nyelvi tanácsadást a Manyszi munkatársai társadalmi munkában látják el, és hetente váltják egymást. A jelenlegi tanácsadók: Balázs Géza, Blankó Miklós, Deák-Takács Szilvia, Dede Éva, Mayer Péter, Mínya Károly és Mínya Károlyné.

A szolgáltatásnak – feltételezhetően – nemcsak az ingyenesség lehet a vonzereje, hanem a válaszadás gyorsasága, megbízható színvonala és – mert erre is kell lehetőséget biztosítani – a vitatkozás lehetősége is szerepet játszhat benne. Előfordul, hogy a kérdezők olykor-olykor vitába szállnak a tanácsadóval, visszakérdeznek, pontosítanak, és ezáltal ugyan késleltetett, de mégis élénk diskurzus alakul ki a szakember és a nyelvhasználó között. Nem is beszélve arról, hogy egy-egy nyelvi probléma megvitatása a tanácsadói körben is élénk eszmecserét eredményez.

Néhány statisztikai adat: 2006 és 2012 között a beérkező kérdések száma megtízszereződött: 270-ről 2810-re. A pontos számadatokat – évi bontásban – a következő táblázat foglalja össze:

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2006*
270	386	563	1308	1308	2480	2810	2802	2162	1868	1874	1342

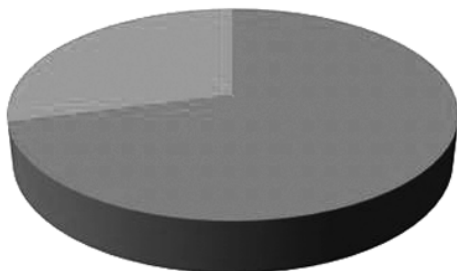
*Szeptember 30-ai állapot

Ebből kiolvasható, hogy 2013-ban a kérdések száma stagnált, azóta pedig egyenletes csökkenést mutatva állandó értékre látszik beállni.

A legtöbb kérdés 2012 szeptemberében volt: 324, de 323 kérdés érkezett 2011 októberében, 317 kérdés 2013 novemberében és 301 pedig 2012 májusában. Ez a négy hónap az, amikor a kérdések száma 300 fölött volt.

Érdekes az, hogy minden év szeptemberében van egy nagyobb ugrás augusztus-hoz képest, valamint minden év januárjában az előző évi decemberi kérdésszámhoz képest. Az alábbiakban néhány kördiagram mutatja kérdések tartalmi eloszlását:

A kérdések megoszlása

Helyesírás – sötét
Egyéb – világos

Íme, a húszezredik kérdés-válasz:

A közrádióknál (*Bartók, Kossuth, Petőfi*) kis kezdőbetűs a rádió. Hogy írjuk a kereskedelmi rádiók nevét?

A *Kossuth, Petőfi, Bartók rádió* azért kis kezdőbetűs, mert mindhárom az MTVA része. A kereskedelmi rádiókat azért írjuk nagy kezdőbetűvel, mert önálló vállalkozások, cégek. Pl. *Danubius Rádió, Tilos Rádió* (Osiris, 1217. oldal).

Egyébként a több mint húszezer kérdés-válasz a keresőprogram segítségével böngészhető, de ennél jóval több kérdésre válaszoltunk. Hiszen vannak érdeklődők, akik kimondottan kérik, hogy kérdésekre a szerkesztett válasz ne kerüljön ki a honlapra. És vannak olyan válaszok, amelyek nem közérdekűek, ezeket mi magunk sem tesszük közzé.

2009 elején került sor az e-nyelv.hu honlap új felületének kialakítására és az oldal keresőoptimalizálására. Az utóbbi fejlesztésnek köszönhetően a Google keresőmotorja a Manyszi honlapját dobja ki elsőként, ha valamilyen helyesírási kérdésre rákeresünk (és persze ha a kérdés benne van az e-nyelv.hu adatbázisában).

Az *Édes Anyanyelvünk* folyóirat 2008-tól minden számában közöl egy egyoldalas összeállítást *www.manyszi.hu* címmel, melyet a nyelvi gyors szolgálathoz érkezett legfontosabb kérdésekből állítanak össze a tanácsadók.

A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport egyetemközi kutatási és társadalmi nyelvikultúra-terjesztő szervezetként működik. Határon innen és túl nyelvi ismeretterjesztő feladatokat lát el. Más anyanyelvi-nyelvművelő szervezetekkel, intézményekkel karöltve rendezvénysorozatok szervezője (a magyar nyelv hete, a magyar nyelv napja, anyanyelvi juniális, Szarvas Gábor-nap). 2006-ban létrehozta a Magyar Nyelvi Szolgáltató Irodát (Manyszi), amelyben folyamatos (online) nyelvi tanácsadást működtet. Honlapján többek között gyűjti a magyar nyelvvel kapcsolatos híreket eseményeket. A kutatócsoport fontos szerepet vállal a magyar nyelvi kultúrával kapcsolatos stratégiai kutatásokban és a nyelvi ismeretterjesztésben. Mindez azért szükséges és elengedhetetlen vállalás, mert van igény a nyelvi ismeretterjesztésre, a nyelvi tanácsadásra, tehát nyelvművelésre is.

■ FELHASZNÁLT IRODALOM

Balázs Géza: *Jelentés a magyar nyelvről, nyelvstratégiáról (2010–2015) Események, beszámolók, dokumentumok.* 193–210. In: Balázs Géza (szerk.): *Jelentés a magyar nyelvről. 2010–2015.* IKU – Inter Nonprofit Kft. Bp., 2016. 193–210.

Balázs Géza: *A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport krónikája (2000–2012).* <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=490> (A letöltés időpontja: 2018. máj. 13.)

Minya Károly – Balázs Géza: *A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport története (2000–2005).* In: Balázs Géza (szerk.): *Jelentés a magyar nyelvről (2000–2005).* Akadémiai Kiadó. Bp., 2005. 176–187.

Nagy Levente – Balázs Géza: *A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport története (2005–2009) és a Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda (2006–2009) története.* In: Balázs Géza (szerk.): *Jelentés a magyar nyelvről.* Inter – Magyar Szemiotikai Társaság. Bp., 2010. 278–308.

Pölcz Ádám: *A nyelvművelés retorikai gyökerei.* Doktori értekezés. Kézirat. Bp., 2018.